

# ELBERFELD VÁROSÁNAK SZEGÉNYÜGYI SZABÁLYZATA<sup>1</sup>

(meghozott 1852. évi július hó 9-én)

1. §. Elberfeld város szegényügyének ellátására bizottságot küld ki, amelyet „városi szegényügyi hatóság”-nak hívnak.

2. §. A városi szegényügyi hatóság az elnökön kívül 4 városi bizottsági tagból és 4 szavazóképes polgárból áll, akiket a városi közgyűlés 3 évre választ.

A szegényügyi hatóság elnöke a főpolgármester, vagy az általa kijelölt ülnök, vagy pedig egy a városi közgyűlés által a főpolgármester beleegyezésével választott szegényügyi hatósági tag.

A közgyűlés választja az elnökhelyettest, aki az elnököt akadályoztatása esetén helyettesíti.

Egy bizottsági tag és egy polgár évenként, 2 bizottsági tag és 2 polgár pedig 3 évenként első ízben sorshúzás útján, később pedig a szolgálati idő leteltével kiválnak. A kiváltak újból megválaszthatók.

3. §. A városi szegényügyi hatóság gondoskodik mindazokról a segélyre szorultakról, akiknek közösségi közsegélyre törvényes igényük van.

4. §. A szegényügyi hatóságot támogatják:

a) A nyílt közsegélyezés terén, vagyis az olyan szegények segélyezése körül, akiket a zárt városi szegényházakban nem helyeznek el, 26 kerületi előljáró és 364 szegénygyám; ezeknek számát a városi közgyűlés szükség esetén felemelheti;

b) a zárt városi szegényházak igazgatása körül az ezek fölé rendelt külön bizottságok.

5. §. Mindegyik szavazóképes polgár köteles a városi szegényügy ellátásánál megválasztása esetén tiszteletbeli állást vállalni.

6. §. A városi szegényügyi hatóság tagjait, a kerületi előljárókat, a közgyámokat és a szegényházak igazgatására rendelt bizottságok tagjait az elnök hivatalukba bevezeti és a fennálló szegényügyi szabályzat és utasítás pontos betartására kézszerítással kötelezi.

7. §. A kerületi előljárókat és a szegénygyámokat a városi közgyűlés 3 évre, a helyettes kerületi előljárókat pedig az illető kerület szegénygyámjai közül a városi szegényügyi hatóság előterjesztésére 1 évre választja. A kerületi előljárók és szegénygyámok egy harmada évenként kiválik. A kiváltak újból megválaszthatók.

<sup>1</sup> Forrás: Forbáth Tivadar: *Adatok a magyar szegényügy rendezéséhez*. Márkus Samu könyvnyomdája, Budapest, 1908. 168–183.

8. §. Mindegyik szegénygyámnak a városnak házsámok szerint meghatározott csoportja (quartier), a kerületi előljáróknak pedig egy 14 csoportból álló kerület osztatik ki.

9. §. A kerület szegénygyámjai rendszeren legalább 14 naponként a kerületi előljáró elnöklése alatt ülést tartanak.

10. §. A városi közsegély iránti kérvény az illető csoport szegénygyámjánál nyújtandó be.

11. §. A szegénygyámnak erre kötelessége a kérvényező viszonyairól személyesen megejtett gondos vizsgálat útján pontos tudomást szerezni. Ha arról győződik meg, hogy a törvényes közsegélyezés jogosan kérelmeztetett és ha az inséget oly nagynak tartja, hogy a segély haladéktalanul megadandó, akkor jogában áll a segélyt minden további megkérdezés nélkül azonnal folyósítani. Ezeknek a segélyeknek azonban csak kivételesen szabad előfordulniok és csak nagyon kis összegekben nyújthatók. Minden más esetben a szegénygyámnak a kérvényt a legközelebbi kerületi ülés elé kell terjesztene és indítványait megtenni. Ugyanez az eljárás követendő a sürgős esetekben ideiglenesen megadott segélyezések állandósítása esetén.

12. §. A kerületi előljáróság a 11. §-ban említett kérvények és indítványok fölött szavazattöbbséggel határoz és a szegénygyámoknak ezen határozatokat követniök kell.

Az elnöknek teljes szavazati joga van és szavazat egyenlőség esetén, az ő szavazata dönt. Jogában áll továbbá a gyűlés határozatait kifogásolni és a szegényügyi hatóság döntése alá terjesztteni.

13. §. Azokat az alapelveket, amelyek szerint a közsegély folyósítandó, úgy nemkülönben a közsegélyek megengedhető nagyságát, a szegényügyi hatóság által kibocsátott és a városi közgyűlés által jóváhagyott külön utasítás tartalmazza. Ugyanez az utasítás tartalmazza a jegyzőkönyvek vezetésére, valamint általában az üzletvitelre vonatkozó rendelkezéseket.

14. §. A városi szegényügyi hatóság a kerületi gyűlések határozatairól, a kerületi gyűlésről felvett és azonnal felterjesztendő ülési jegyzőkönyvek útján, valamint más alkalmas módokon értesül, jogában áll ezen határozatokat, amennyiben a kinyomozott viszonyoknak, vagy pedig az utasításoknak meg nem felelnek, akár hivatalból, akár pedig valamely érdekelt fél panaszára megszüntetni és ez ügyben másként határozni.

A városi szegényügyi hatóság rendes ülésére, az összes kerületi előljárókat meghívják. Ezeken az üléseken az előljárók kerületük szegényügyi viszonyairól jelentést tesznek és a kívánt felvilágosítást megadják, előterjesztik továbbá a kerületi ülések azon határozatait, amelyek ellen aggályaik vannak, vagy pedig melyeknek végrehajtását nehézményezték. Közlik végül a hozzájuk betérjesztett és a szegényügyi hatóság elbírálására tartozó indítványokat és kívánságokat.

A szegényügyi hatóság ezen indítványok és kívánságok fölött, a költségvetés kere­tén belül határoz.

15. §. A közsegélyezéshez szükséges pénzösszegeket a kerületi előljárók a városi szegényügyi hatóság ülésén veszik fel, természetben való adományok és ruhadarabok a városi szegényházból adatnak ki.

A kerületi előljáró azokat az összegeket és utalványokat, amelyeket csoportja részére a gyűlésen megszavaztak, a szegénygyámnak a kerületi ülésen adja át. Az adományok felhasználásáról a szegénygyám a kerületi előljárónak, az pedig a szegényügyi hatóságnak számol be.

16. §. Az alant következő mindegyik zárt városi szegény- és gyógyintézetek, névszerint:

1. Szegényház,
2. Az árvaház,
3. Az elhagyott gyermekek menhelye,
4. A gyógyintézetek,
5. Fertőző betegek kórháza

élén külön igazgatási bizottságok állnak, amelyek bizottsági tagokból és szavazóképes polgárokból alakíttatnak. A bizottságok tagjait a közgyűlés 3 évre választja.

A tagok számát és a bizottságok összeállítását a városi közgyűlés állapítja meg.

Mindegyik bizottság a gondjaira bízott intézetet a kiadott utasítások értelmében vezeti. A maga kebeléből elnököt választ és rendszeres üléseket tart. Az ülésekről jegyzőkönyv veendő fel, amely minden ülés után másolatban a szegényügyi hatósághoz felterjesztendő.

17. §. A hajléktalanok menhelye részére külön felügyelő bizottság alakíttatik. A bizottság 2 tagból áll, akiket a szegényügyi hatóság előterjesztésére 3 évi tartamra a városi közgyűlés választ meg.

Ez a bizottság a menhelyet igazgatja az adott utasítások szerint és a menhelybe került szegényeket a szegénygyámok részére kiadott határozmányok szerint gondozza.

18. §. A városi szegényügyi hatóságnak külön munkarendje van. A bizottság rendszeren két hetenként ülésezik, szükség esetén azonban az elnök meghívására többször is.

19. §. A városi szegényügyi hatóságnak feladatai különösen a következők:

1. Kötelessége a szegényebb néposztály viszonyait és elszegényedésük okait kikutatni, az elszegényedés megelőzésére és megszüntetésére alkalmas intézkedéseket megtenni, vagy pedig ily irányú indítványait a városi hatósághoz betérjeszteni;

2. a közsegélyezés évi költségvetését összeállítani és jóváhagyás végett a városi közgyűléshez felterjeszteni;

3. a közsegélyezésre megszavazott, vagy pedig közgyűlés által külön átengedett közsegélyeket rendelkezésszerűen felhasználni;

4. az évi számadásokat megvizsgálni;

5. az év végén jelentését megtenni.

20. §. A szegényügy ellátásához szükséges összes természetben való szükségleteket közvetlenül a szegényügyi hatóság szerzi be.

A szegényügy keretében folyósítandó pénzösszegeket az elnök írásbeli utalványára a városi pénztár fizeti ki.

### A szegényügyi hatóság ügyviteli szabályzatának kivonata.

2. §. A városi szegényügyi hatóság határozatképes, ha legalább 5 tagja van jelen. Az elnöknek jogában áll a határozatképesség elérése végett egy vagy több kerületi előljárót

az ülésre meghívni és őket esetről-esetre szavazatképességgel felruházni. A határozatokat szavazat-többséggel hozza, szavazat-egyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

4. §. A zárt intézetek ügyeiben a szegényügyi hatóság az egyes intézetek élén álló bizottságokkal az intézet helyiségeiben értekezleteket tart. Az értekezleteken az intézet általános érdekű ügyeit tárgyalják.

A szegényügyi hatóság a nyílt ellátásban részesülő szegényekre fordított közsegélyeket a kerületi előljáró jelentései alapján két hetenkint összegzik. Ha a szegényügyi hatóság az elmúlt évnegyed kiadásainak az évi költségvetésben előirányzott összegéhez való viszonyából megállapítja, hogy a megszavazott összegek az évi szükséglet fedezésére előre láthatólag nem lesznek elegendők, a többlet fedezése iránt a városi közgyűléshez fordul.

6. §. A szegényügyi hatóság a maga kebeléből egy 3 tagból álló gazdasági választmányt küld ki, ez a választmány a szegényügyi hatóság összes szükségleteit úgy a nyílt közsegélyezésben részesülő, valamint a zárt intézetek részére a költségvetés keretében rendszerint nyilvános árlejtés útján legjobb tudása és lelkiismerete szerint beszerzi, a vonatkozó számadásokat megvizsgálja és helybenhagyja.

## A KERÜLETI ELŐLJÁRÓSÁG ÉS A SZEGÉNYGYÁMOK RÉSZÉRE KIADOTT UTASÍTÁS.

### A) ÁLTALÁNOS HATÁROZATOK.

#### A közsegélyezés feltételei és kizárása.

1. §. A segélyre szorult munkaképtelen szegény, amennyiben mások ellátására nem kötelesek és nem képesek, vagy amennyiben szükségleteiről másként nem gondoskodnak, a város részéről segélyben részesül, ha ő vagy pedig egy harmadik személy részére segélyt kér.

2. §. A segélyre szorult, de munkaképes szegény, ha ő, illetve egy harmadik személy részére segélyt kér és ha kimutatja, hogy munkát legjobb akaratára nem kap, ideiglenes segélyben részesülhet mindaddig, amíg kellő jövedelemre szert nem tesz: az ilyként segélyezett köteles a neki kiosztott és erejének megfelelő munkát teljesíteni.

3. §. Magában álló személyek és családfők, akiknek jövedelme a saját és családjuk legszükségesebb eltartására elegendő, közsegélyre szorultaknak nem tekinthetők.

A létfenntartáshoz feltétlenül szükséges kellékek, nevezetesen az élelmezés, ruházat, lakás és háztartás céljaira fordítandó összeg egy család részére hetenként a következő legmagasabb összegekben állapítható meg, még pedig:

|   |       |    |       |                                                  |
|---|-------|----|-------|--------------------------------------------------|
| 3 | márka | –  | fill. | a családfő részére,                              |
| 2 | „     | –  | „     | a férjjel együttélő asszony részére,             |
| 2 | „     | –  | „     | egy 15 éves, vagy ennél idősebb gyermek részére, |
| 1 | „     | 80 | „     | egy 10–15 éves gyermek részére                   |
| 1 | „     | 30 | „     | egy 5–10 „ „ „                                   |
| 1 | „     | 10 | „     | egy 1–5 „ „ „                                    |
| – | „     | 80 | „     | 1 évnél fiatalabb gyermek részére.               |

Az itt felsorolt személyekből álló család részére tehát hetenként 12 márka és 1 különálló személy részére 3 márka folyósítható.

### A segélyezés módjai.

4. §. A közsegélyezésre szorult személyt vagy nyiltan (azaz lakásán), még pedig pénz, leves, ruházat, ágynemű, legszükségesebb háztartási cikkek, orvosi kezelés, gyógyszerek és temetkezési költségek viselésével segélyezik, vagy pedig zártan látják el olyként, hogy valamely városi szegény intézetben helyezik el.

### B) SZERVEK.

#### Városi szegényügyi hatóság.

A város a segélyre szorultak ellátását a városi szegényügyi hatóságra bízta, amely a nyílt szegényápolásban a kerületi előljárók és szegénygyámok, a zárt intézetek kezelésében pedig az igazgatási és felügyelő bizottságok által támogatattik.

#### A kerületi előljárók és a szegénygyámok

6. §. A kerületi előljárók és szegénygyámok tisztjei a legfontosabb polgári tiszteletbeli állások közé tartoznak. Ezeknek méltó ellátása együttérző emberbaráti szeretetet és nagymértékű, komoly igazságszeretetet igényel. Szeretetet, hogy a szegények kéréseit jóakarattal és barátsággal fogadják, komolyságot, hogy a jogtalan igényeket elutasítsák, hogy továbbá szorgos kutatás alapján a szükséges segély mértékét megállapítsák és végül, hogy megakadályozhassák, hogy az adott segély a henyélést és erkölcstelenséget támogassa és elősegítse.

7. §. A tisztjüket letevő kerületi előljárók és szegénygyámok a szegény ellátására vonatkozó összes irományokat hivatalos utódjaiknak a kerületi ülésen átadják. Az utóbbiakat a kerületi előljárók a gondjaira bízott szegények lakásaiba személyesen elvezetik és ott a szegények viszonyaival megismertetik.

#### a) A kerületi Előljárók.

8. §. A kerületi előljárók képezik egyrészt az összekötőkapcsot, amely a szegényügyi hatóság és a szegénygyámok közötti érintkezést közvetíti, másrészt pedig az általános szegényügyi igazgatást, mint egy egységes egészet képviselik.

9. §. A kerületi előljárók a kerületükben lakó szegényeket egyedül vagy a szegénygyám kíséretében annyiszor, a hányszor azt szükségesnek tartják, fel fogják keresni, hogy a szegények szeretetteljes és igazságos ellátásáról meggyőződjenek, és hogy a szegények viszonyairól saját észleletük alapján tájékozást szerezzenek.

10. §. A kerületi előljárók ezen utasítás betartásáért felelnek. A szegénygyámok polgári erényeire támaszkodva és szegényügyünk igazi szellemétől áthatva arra fognak törekedni, hogy minden egyes esetben az ellátásra szoruló egyéneknek különbözősége dacára az utasításban foglalt egységes elveknek érvényt szerezzenek. Figyelemmel lesznek arra, hogy a kerületi ülések a rájuk bízott messzemenő hatáskörükben összes

határozataikat szabályszerűen hozzák és hogy a határozathozatalt mindig szorgos kutatás előzze meg. Végül szakadatlanul tekintettel lesznek arra, hogy a keresetképtelen segélyre szorult szegények azzal, ami feltétlenül szükséges, el legyenek látva, viszont, hogy az összes munkaképes ideiglenes segélyezett szegények munka és jövedelemszerzésre szoríttassanak.

11. §. A kerületi előljárók hivatalos jelentésüket a városi szegényügyi hatósághoz intézik.

12. §. A kerületi előljárót akadályoztatása esetén a helyettes kerületi előljáró helyettesíti.

#### *b) Szegénygyámok.*

13. §. A szegénygyámnak rendszerint csak 4 szegényt (magában álló személy, vagy családfő) osztanak ki. Hogy ezt a fontos alapelvet a lehetőség szerint betartsák, az olyan csoportnak, amelyben előre láthatólag az itt megadottaknál nagyobb számú szegény lakik, egy rész kihasítandó és ugyanannak a kerületnek másik kevésbé megterhelt csoportjához csatolandó. Az átcsatolást a kerületi előljáró a kerületi üléseken eszközli.

Ettől az általános határozattól csak általános inség esetén lehet eltérni, továbbá akkor, hogyha ebbe a kerületi előljáró és az illető szegénygyám beleegyezik, így különösen ha csak ideiglenesen segélyezésről van szó, vagy pedig ha a csoport túlnépeseését elaggott és teljesen vagy részben keresetképtelen szegények okozzák, akiknek gondozása az állandó segélyösszegek nyújtásában kimerül.

14. §. Ha a szegénygyámot betegsége vagy távolléte megakadályozza abban, hogy tisztjét ellássa, vagy hogy a kerületi üléseken részt vegyen, akkor vagy ő, vagy megbízottja helyettesítése iránt a kerületi előljárósághoz fordul.

Ha a szegénygyám akadályoztatása 2 hétnél tovább tart, akkor a kerületi ülés állandó helyettesítéséről gondoskodik és azt a kerület mindegyik szegénygyámja vállalni tartozik.

15. §. Ha a szegénygyám csoportjából egy közsegélyezett egy másik csoportba költözik, akkor erről a szegénygyám jelentést tesz.

16. §. A szegénygyámok kötelesek csoportjaik szegényeit szorgalmasan, de legalább 2 hetenkint egyszer lakásaikban felkeresni, a szegény személyes viszonyaiban beállott változásokat a kérdőíven (25. §.) feljegyezni, a jövedelemben beállott változásokról (24. §.) pontos tudomást szerezni, valamint a szegénynek adott ruhaneműek és egyéb háztartási tárgyak megőrzését (39. és 41. §§.) meggyőződést szerezni. A szegénygyám látogatása alkalmával tapasztalt rendetlenséget és erkölcstelenséget megrója, a szegényeket rendre, tisztaságra és becsületességre oktatja, a szülőket a gyermekek jó nevelésére és rendes iskoláztatására figyelmezteti, a gyermekeknek szülőik tisztelőben tartását és támogatását lelkiükre köti és egyáltalán, mint a városi hatóság egyik közege, a szegények erkölcsi érzékére jelentékeny befolyást gyakorolni igyekszik.

17. §. A szegénygyám hivatalos jelentése és indítványai a kerületi előljárósághoz intézendők.

18. §. Ha valaki a szegénygyámhoz közsegélyért fordul, úgy a szegénygyám kötelessége a folyamodó viszonyairól kérdezősködés útján és a szegények házi viszonyainak megvizsgálása, valamint minden más alkalmas módon és helyen lehetőleg tájékozódni.

19. §. Ha a szegénygyám kutatásai alkalmával arról győződik meg, hogy a segélyért folyamodó közsegélyezése nem feltétlenül szükséges, a kérvényt minden további eljárás nélkül vissza fogja utasítani, de a visszautasításról és annak okairól, a legközelebbi kerületi ülésen jelentést kell tennie.

20. §. Ha a szegénygyám arról győződik meg, hogy a segélyt meg kell adni, úgy a rögtöni segély esetét kivéve, a folyamodót első sorban segélyezési lakhelyének megállapítása végett az erre szolgáló nyomtatvány kiszolgáltatásával a városi szegényügyi hatóság irodájához utasítja. A szegényügyi hatóság a neki átnyújtott nyomtatványt láttamozza és a folyamodónak visszaadja, vizsgálatának eredményét pedig a kerületi előljárással közli.

21. §. A szegénygyámnak továbbá meg kell állapítania:

- a) a családtagok számát,
- b) hogy a segélyért folyamodónak és amennyiben családtagjai is vannak, azok mindegyikének munkájából, vagy pedig más módon, mennyi a jövedelme,
- c) hogy a segélyre szorult támogatására harmadik személyek a törvényből folyóan, vagy pedig szerződészerűen nincsenek-e kötelezve.

22. §. A törvény eltartásra kötelezi (polgári törvk. 203–214 §§.):

- a) a szülőket, nagyszülőket stb. gyermekek, unokák stb. javára,
- b) gyermekeket szülők, nagyszülők stb. javára,
- c) házastársakat egymás között,
- d) vőt és menyet a szükkölködő após és anyós javára a törvényben megállapított korlátozással és viszont stb. stb.

23. §. Ha a szegénygyám megtudja, hogy a közsegélyezésre szorult ellátására törvényes kötelezettek léteznek, akkor a kerületi előljáró útján a városi szegényügyi hatóságnak jelentést tesz.

24. §. A közsegélyezésért folyamodónak és családtagjai keresményének kinyomozása végett a szegénygyám első sorban a munkaadóhoz fordul. Ha egyelőre a közsegélyezés elhatározatnak és annak folyósítása szükségesnek mutatkozik, akkor a közsegély mindenkori megújítása előtt a szegény jövedelmét és szorgalmát a szegénygyám a munkakönyv révén ellenőrzi.

A teljes munkaképtelenség hatósági-orvosi bizonyítvánnyal tanusítandó.

25. §. Az itt adott utasítások szerint eszközlendő kutatások eredménye a kérdőívbe bevezetendő. Hogy pedig ez a kérdőív, mint amelynek megbízhatósága a közsegélyezés mérvének megállapításához feltétlenül szükséges, mindig teljes és élethű legyen, a szegénygyám köteles a közsegélyezett családi viszonyaiban beállott változásokat, úgy nemkülönben a jövedelem emelkedését vagy csökkenését a kérdőívben azonnal pótolni és munkaképtelenség beállta esetén az ezt tanúsító orvosi bizonyítványt a kérdőívhez hozzáfűzni.

A kérdőívek 2 évenként megújítandók, de a régi kérdőív az ujhoz még további 2 évre csatolandó.



26. §. Ha a jelen utasítás szerint a szegénygyám a közsegélyezést szükségesnek találja, úgy a folyamodványt a legközelebbi kerületi ülésen indítványával együtt előterjeszti.

Ha a szegénygyám kutatásai alapján a segélyt rögtön megadandónak találja, úgy ezt a segélyt azonnal és minden további kérdezősködés nélkül megadhatja, ajánlatos azonban, hogy a szegénygyám a kerületi előljárót ilyen esetekben is megkérdezze, azonkívül a szegénygyám az ilyen csak kis összegben és kivételesen folyósítható segélyekről a kerületi ülésnek jelentést tesz és eljárásának utólagos jóváhagyását kéri.

### A kerületi bizottságok.

27. §. A kerületi bizottságok két hetenkint ülést tartanak. Az ülésnapokat egy-egy évre előre megállapítják és úgy a kerületi előljárókkal, mint a szegénygyámokkal előre közlik.

Szükség esetén a kerületi előljáró rendkívüli üléseket hív össze. A kerületi bizottság 8 tag jelenlétében határozatképes. A határozatokat szavazattöbbséggel hozzák, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

29. §. A kerületi előljáró a segélykönyv vezetésével egy szegénygyámot bíz meg. Az ülés jegyzőkönyve az ülést követő napon a szegényügyi hatósághoz bemutatandó, amely azt rövid idő múlva ismét visszaküldi.

30. §. A kerületi előljáró az előző ülésen fölvetett mindennemű segélyekről jelentést tesz, vezeti az ülést és az aggályos határozatokat kifogásolja.

A kifogásolt határozatok fölött a szegényügyi hatóság dönt.

31. §. A kerületi bizottság a szegénygyámok jelentései alapján a szegények érdekében tett indítványokról tudomást szerez. Kötelessége oly indítványt, amely a kinyomozott viszonyoknak vagy a szabályzatnak meg nem felel, vagy pedig amely teljesen megindokoltnak nem látszik, véglegesen vagy ideiglenesen visszautasítani.

32. §. Az olyan segélyre szorult, aki a kerületben tartózkodik, de akinek segélyezési lakhelye másutt van, ideiglenesen segélyezendő. Az idegen segélyezési lakhellyel bíró szegények átutalását a szegényügyi hatóság szorgalmazza.

Az olyan szegények, akiknek eltartására képes hozzátartozói vannak, csak addig segélyezendők, amíg támogatásukra a hozzátartozók szoríttatnak. Ilyen esetekben a törvényes lépéseket ugyancsak a szegényügyi hatóság teszi meg.

33. §. Miután a városi szegényügyi hatóság csak nagyon szerény alapítványok fölött rendelkezik, közsegély csakis a törvényes mérvben nyújtható. A polároktól beszedett adók csakis a törvényben előírt kötelesség teljesítésére fordíthatók.

Ez a kötelesség pedig csak annak a megadására szorítkozhatik, ami a szegényügy ellátására feltétlenül szükséges. Bármennyire szükséges tehát, hogy a kerületi bizottságokat az emberszeretet szelleme áthassa, a közsegélyezést mégis a legszükségesebbre korlátozni tartoznak, mivel a közjavak csakis ilyen korlátok között bocsátatnak a közsegélyezés rendelkezésére.



34. §. Amennyire a folyamodó jövedelme a 3. §-ban megállapított heti segélyezési összeget akár a folyamodás hetében, akár pedig az utolsó hétig átlagban eléri, közsegély nem adható.

### C) NYÍLT SZEGÉNYSEGÉLYEZÉS.

35. §. Ha a segélyért folyamodó jövedelme a 3. §-ban megállapított mértéket el nem éri, úgy a jövedelem kiegészítése közsegélyként a viszonyokhoz képest megadható, de e körülmény egymagában a közsegély jogosságát nem indokolja.

Sőt a kerületi bizottságnak kötelessége a szegénygyám jelentése alapján még egyszer vizsgálat tárgyává tenni, hogy a közsegélyezés szükségessége fenforog-e, és hogy a város segélyezési kötelessége kétségtől megállapítható-e?

Ugyanígy megállapítandó az is, hogy a segélyért folyamodó jövedelme mily mérvben szorul kiegészítésre.

36. §. Az előző két §-ban megállapítottaknál nagyobb segély csak egyes, különösen méltánylásra érdemes esetekben folyósítható és ezek az okok a jegyzőkönyvben külön is kiemelendők.

Mielőtt a kerületi bizottság a közsegély rendes mérvénél nagyobb segélyt ismételtén megszavazna, nemkülönben mindazokban az esetekben, amikor a kerületi bizottság rendkívüli, azaz olyan közsegélyeket akar megszavazni, amelyeknek nagysága jelen utasítás határozatain túl megy, a városi hatóság határozata kikérendő.

A városi hatóság az összes megszavazott közsegélyek szabályszerűségét a jegyzőkönyvek alapján ellenőrzi.

37. §. 14 napnál hosszabb közsegélyt a kerületi bizottság nem szavaz meg. A közsegély újabb megszavazása előtt mindenkor újabb vizsgálatnak van helye.

38. §. A segély nagyságát mindig pénzértékben állapítják meg és ezután határozzák meg, hogy a szegény a segélyt készpénzben, ruhaneműekben, ágyneműekben, vagy pedig élelmiszerekben kapja.

39. §. A készpénzsegélyek képezik a szabályt; a szegények rendszerint 1 hétre kapják. Az olyan szegényeknek, akikről feltehető, hogy a pénzádományt nem a saját és családjuk eltartására fogják fordítani, csak természetben való adományt kaphatnak.

Hogy a szegények a természetben való adományokat el ne adhassák, az adományok csak a legszükségesebbre szorítkoznak és ezt is csak következetesen kapják, azok állandó használatát pedig a szegénygyám ellenőrzi.

40. §. Ha a természetben nyújtott adományok pénzértéke az egy heti pénzsegély nagyságát felülhaladja, akkor az adomány egyszerre több hétre osztható el. A kerületi bizottság kivételképen a legszükségesebb háztartási eszközöket is megszavazhatja; ezek azonban a városi szegényügyi hatóság tulajdona maradnak, és a bérbeadó által ilyeneként írásban elismerendők.

42. §. Ingyenes orvosi kezelésben, ingyenes gyógyszerekben, kötszerekben és ingyenes temetésben az összes közsegélyezett részesítendő.

Amennyiben az itt tárgyalt segélyekért eddig közsegélyben nem részesült személyek folyamodnának, úgy a kerületi előjáró és az esetről-esetre kirendelt szegénygyám

a folyamodó viszonyait a leggyorsabban megvizsgálja, hogy a határozat soron kívül meghozható legyen.

#### D) ZÁRT SZEGÉNYÜGY.

43. §. Hajléktalanok, amennyiben teljes elszegényedésük folytán hajlékra szert tenni nem tudnak, a hajléktalanok menhelyébe utalhatók. Erről a kerületi gyűlésnek jelentés teendő.

44. §. Magában álló felnőtt személyek, különösen elaggottak és törődöttek, a városi szegényházba vehetők fel. A felvétel fölött a kerületi bizottság indítványára a szegényügyi hatóság határoz.

45. §. A kerületi bizottság a szegénygyám jelentése alapján vizsgálat tárgyává teszi továbbá a gyámok, rokonok, szomszédoknak azon indítványát, amellyel valamely árvának az árvaházba leendő felvételét kéri. A kerületi bizottság vizsgálata eredményét az ez ügyben határozó szegényügyi hatóság elé terjeszti.

46. §. Ha a szegénygyám arról szerez tudomást, hogy körzetében elhagyott, vagy pedig segélyre szoruló oly gyermekek vannak, akiknek szülői ismeretlenek, szabadságvesztés büntetése alatt állnak, vagy pedig valamely városi szegényházba vagy kórházba felvétettek, úgy a viszonyok megvizsgálása után a kerületi bizottságnak azt indítványozza, hogy az ilyen gyermekeknek intézeti elhelyezése iránt intézkedjék. A kerületi bizottság a szegénygyám indítványának elfogadása esetén a városi szegényügyi hatósághoz előterjesztést intéz.

47. §. Az előző szakaszokban előírt eljárás olyan esetekben is követendő, amidőn a szegénygyám szegény szülőkknek vak, süket, néma, hülye vagy másféle szerencsétlen gyermekeiről szerez tudomást.

48. §. Amidőn nyomós okok, vagy pedig a késedelembe rejő veszély a törődött vagy elaggott felnőtteknek, továbbá szegény árváknak, vagy pedig elhagyott gyermekeknek intézeti elhelyezését sürgősen szükségessé teszik, a szegénygyám jelentése alapján a kerületi szegényelöljáró az itt felsoroltak ideiglenes felvétele iránt haladéktalanul intézkedik, és intézkedéséről a legközelebbi kerületi bizottsági ülésnek jelentést tesz.

49. §. Ha a szegényorvos valamely házilag kezelt beteg kórházi felvételét szükségesnek találja, úgy erre vonatkozó indítványát a szegénygyámhoz teszi át, aki hozzájárulása esetén a kerületi előljárónak jelentést tesz. Az utóbbi a legközelebbi kerületi ülésen tett intézkedését bejelenti és gondoskodik arról, hogy a kerületi bizottság határozata jegyzőkönyvbe véssék.

A szegény felvétele után a szegényügyi hatóság határoz aziránt, hogy a beteget teljes felépüléseig ingyenesen kezelje-e és hogy felépülése után munkaképességének teljes elnyeréseig szegényházba helyeztesse-e el?

50. §. Zárt intézeti elhelyezés esetén a segélyért folyamodónak a központi irodában jelentkeznie nem kell, a segélyezési lakhely megállapítása iránt az iroda a segély meghallgatása nélkül intézkedik.